

ניתוח תוצאות Solvency II

ליום 30 ביוני 2024

דצמבר 2024

ניתוח תוצאות II Solvency

ליום 30 ביוני 2024

לקוחות וידידים נכבדים,

עד ליום 30 בנובמבר 2024 פרסמו חברות הביטוח את תוצאות דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2024. על אף מלחמת חברות ברזל והמצב המאקרו כלכלי, בשוק בכללותו וכן במרבית חברות הביטוח חל שיפור מהותי ביחס כושר הפירעון ללא הוראות מעבר והוא השתפר בכ-17% לעומת דצמבר 2023 (134% לעומת 117%, בהתאמה), בעיקר עקב עליית הריבית. כמו כן, יחס כושר הפירעון כולל הוראות מעבר השתפר בכ-7% לעומת דצמבר 2023 (160% לעומת 153%, בהתאמה).

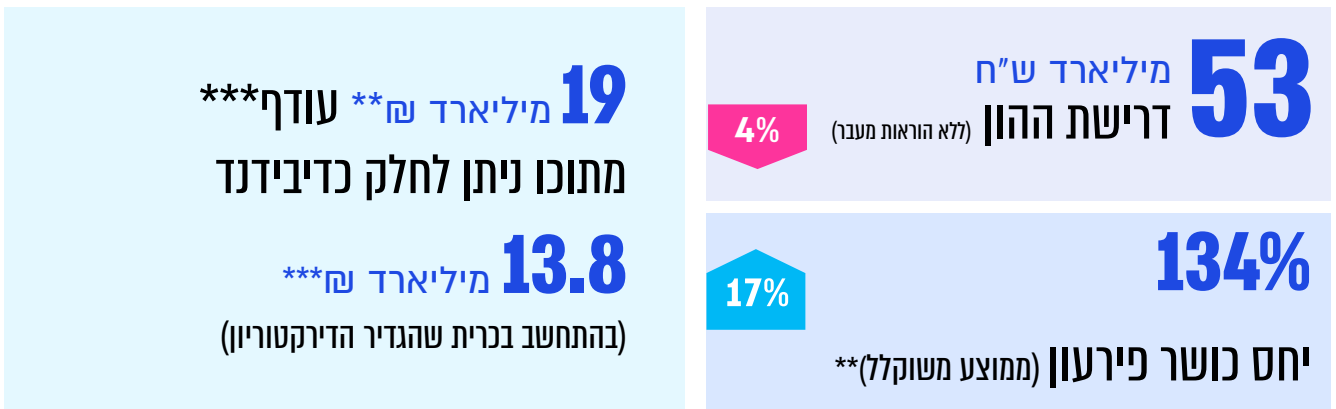
פרסום זה מתמקד בהשוואה ענפית וניתוח התוצאות השונות. השתדלנו להביא את הנתונים כהווייתם, מתוך דוחות יחס כושר הפירעון של החברות. עיבדנו את הנתונים במספר מימדים על מנת שכל אחד מהקוראים יוכל להתמקד וליהנות מהזווית המתאימה לו.

נציין כי החל מהדוחות הכספיים ליום 1 לינואר 2025 יכנס לתוקף תקן IFRS 17 אשר עשוי להשליך על תוצאות יחס כושר פירעון כולל הוראות המעבר, אולם השפעתו בשלב זה על היחס טרם ידועה.

שותפי ומנהלי KPMG סומך חייקין בתחומי הביטוח וניהול הסיכונים, ישמחו לעמוד לרשותכם בכל שאלה או דיון בנושא.

בכבוד רב,
KPMG סומך חייקין

תמונת מצב ההון בישראל ליוני 2024*

הרכב ההון הנדרש בענף הביטוח (לפני פיזור)

מרכיב הסיכון	%
סיכון שוק	34%
סיכון חיתום בביטוח בריאות	30%
סיכון חיתום בביטוח חיים	21%
סיכון חיתום בביטוח כללי	12%
סיכון צד נגדי	3%

הערה: החיצים מייצגים עלייה או ירידה לעומת דצמבר 2023

* ראו שקף 7 לפירוט החברות
 ** לפני הוראות מעבר וכולל הנפקות הון לאחר תאריך המאזן
 *** סכומים חיוביים בלבד

השינויים המשמעותיים בדוחות יוני 2024

שינויים בשוק

עליית האינפלציה – עליית המדד הגדילה את ההתחייבויות וכן השפיעה באופן שלילי לא מהותי על עודפי ההון בעיקר בשל העלייה בדרישות ההון ומרווח הסיכון.

עליית הריבית – במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024 חלה עלייה מהותית בעקום הריבית חסרת הסיכון, אשר השפיעה בנטו לחיוב על עודף ההון ועל יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברות.

שינוי בהתאמה הסימטרית – ההתאמה הסימטרית משפיעה על גובה תרחיש מניות ומתעדכנת מידי שנה לפי מצב השווקים אשר הניבו תשואות חיוביות במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024. מקדם ההתאמה הסימטרית ליוני 2024 עמד על מינוס 2.6% כך שהתרחיש עמד על 36.4%-1 ו-46.4% למניות סוג 1 וסוג 2 בהתאמה, לעומת מקדם ההתאמה לדצמבר 2023 שעמד על מינוס 3.22% כך שהתרחיש עמד על 35.78%-1 ו-45.78% למניות סוג 1 וסוג 2 בהתאמה.

תשואות בשוק ההון – במרבית החברות בתיקי הנוסטרו ובתיקים תלויי תשואה היו תשואות חיוביות אשר תרמו בנטו לעליה בהון של החברות.

שינויים בסיכוני שוק

באופן כללי סיכוני השוק גדלו במרבית חברות הביטוח השנה. העליה בדרישת הון לסיכוני שוק נובעת מכך שבמרבית החברות הייתה עליה בחשיפה לנכסים הוניים בתיק ההשקעות העצמיות ובתיקי המשתתפות ברווחים, בין היתר, כתוצאה מעליה בצבירות, התשואות החיוביות בשוק ההון ובחלק מהחברות אף כתוצאה מהגדלת החשיפה למניות.

השינויים המשמעותיים בדוחות יוני 2024 (המשך)

שינויים אחרים

התכלות סיכונים – התכלות הסיכונים הנובעים מפעילות ביטוח שנמכרה בעבר הובילה לגידול בהון הכלכלי ולקיטון בדרישות ההון ובמרווח הסיכון RM ובסך הכל להשפעה חיובית באופן מהותי במרבית החברות על עודף ההון ועל יחס כושר הפירעון.

חישוב מחדש של סכום הניכוי – מרבית חברות ביטוח שבחרו בהוראות המעבר עד לשנת 2032, חישובו מחדש את סכום הניכוי בתקופת הפריסה, בין היתר, לאור השפעת עליית הריבית על תיקי החברות. החישוב מחדש גרם לקיטון של סכום הניכוי.

רווחי אלמנטר – השיפור החיתומי בענף רכב רכוש תרם באופן משמעותי לגידול בעודף ההון.

עסקים חדשים – עסקים חדשים שנמכרו בתקופת הדוח השפיעו במרבית החברות באופן חיובי על עודף ההון ויחס כושר הפירעון.

פעולות הוניות – כבכל תקופה, חלק מהחברות חילקו דיבידנדים וחלק מהחברות גייסו הון משני.

מע"מ, מס שכר ומס רווח – בחודש מרס 2024 אושר במליאת הכנסת תיקון לצו מס ערך מוסף אשר קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025 שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק, וזאת לצד עליית המע"מ. שינוי המס השפיע לרעה באופן לא מהותי על יחס כושר הפירעון של החברות.

משלים שב"ן – בהתאם לחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024) נקבע, כי כל מי שברשותו פוליסת ביטוח ניתוחים "מהשקל הראשון", שנרכשה החל מ-1 בפברואר 2016 ועד 30 בספטמבר 2023, והוא עמית בתכנית שב"ן של אחת מקופות החולים, יועבר החל מה-1 ביוני 2024 לפוליסת ביטוח ניתוחים "משלים שב"ן", המעניקה כיסוי ביטוחי רק לאחר מיצוי זכויות מול השב"ן, וזאת אלא אם הודיע לחברת הביטוח על רצונו לבטל את העברתו ולהישאר בתוכנית ביטוח ניתוחים "השקל הראשון". רוב החברות דיווחו כי השפעת יישום חוק זה לא שינתה באופן מהותי את יחס כושר הפירעון, אך קיימת עדיין אי וודאות לגבי השפעה זו.

עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי – בחודש יולי 2024, פורסם חוזר שעניינו עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ובקרנות הפנסיה, במסגרתו עודכנו הנחות ברירת מחדל המשמשות את ההתחייבויות והמקדמים בפוליסות ביטוח חיים ובקרנות הפנסיה. השפעת החוזר הינה קיטון ביחס כושר פירעון של החברות.

עדכון מחקרים – מספר חברות בתחום חיים ובריאות דיווחו על עדכוני מחקרים. ההשפעה של המחקרים על היחס הינה תלויה חברה.

השינויים המשמעותיים בדוחות יוני 2024 (המשך)

שינויים לאחר תקופת הדוח

מלחמת "חרבות ברזל" – בחודש אוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה") במדינת ישראל. התמשכות המלחמה הובילה להאטה בפעילות העסקית במשק הישראלי בין היתר בעקבות סגירת מפעלים בדרום ובצפון הארץ, פגיעה בתשתיות, גיוס אנשי מילואים לתקופה שאינה ידוע מראש, הוצאת עובדים לחל"ת וכן לשיבוש הפעילות הכלכלית בישראל. הימשכות המלחמה עשויה לגרור השלכות נרחבות על ענפי פעילות רבים ואזורים גאוגרפיים שונים במדינה וכמובן גם על ביצועי השווקים הפיננסיים המקומיים. החברות דיווחו כי אין ביכולתן להעריך באופן מהימן את ההשפעה העתידית הכוללת של המלחמה על יחס כושר הפירעון הכלכלי, בין היתר לאור התנודתיות החריפה בשווקים, חוסר הוודאות בדבר משך זמן הלחימה, עוצמתה, השפעותיה של המלחמה על תחומי הפעילות של החברות ועל משתנים אקסוגניים נוספים כגון השווקים הפיננסיים וכן ביחס לצעדים נוספים שיינקטו על ידי הממשלה ו/או בנק ישראל.

ירידת הריבית – בתקופה שבין 30 ביוני 2024 לבין מועד פרסום הדוחות, חלה ירידה בעקום הריבית חסרת הסיכון, אשר צפויה להשפיע בנטו לרעה על עודף ההון ועל יחס כושר הפירעון הכלכלי של מרבית החברות.

תקן IFRS 17

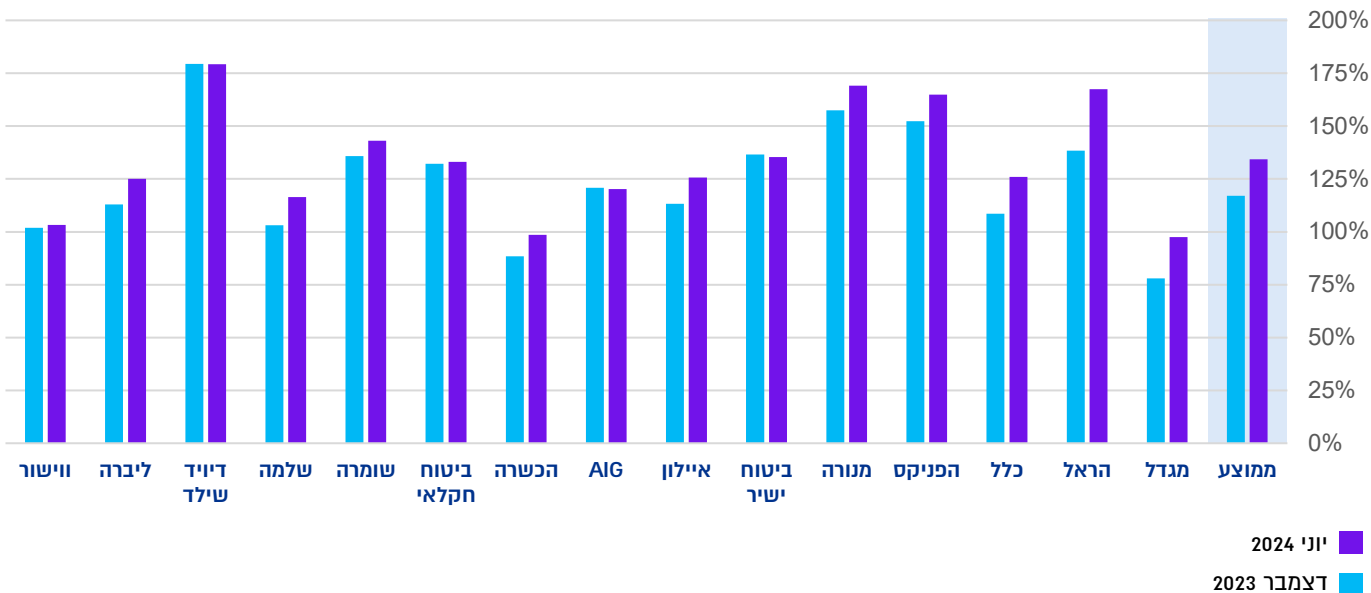
מלבד שינויים רגולטוריים שהשפעתם טרם הובהרה (בעיקר הרפורמה בתחום הבריאות), נציין כי חוסר וודאות משמעותי נוסף הינו תקן IFRS 17 שצפוי להיכנס החל מהדוחות הכספיים ליום 1 בינואר 2025. אופן היישום של תקן זה בדוחות הכספיים, עשוי להשפיע על תוצאות חישוב יחס כושר פירעון ואין ביכולת החברות בשלב זה להעריך את השפעה זו על יחס כושר הפירעון ועל סכום הפריסה המחושב כיום כהפרש שבין העתודה החשבונאית לבין העתודה במאזן הכלכלי*.

כמו כן, השפעת ה-IFRS 17 על הזכאות להקצאת אג"ח חץ השפיעה כחלק מכך על יחס כושר הפירעון.

* ביום 3 בנובמבר 2024 נשלחה טיוטא לתגובת החברות לגבי אופן חישוב סכום הניכוי לאחר המעבר ל-IFRS17.

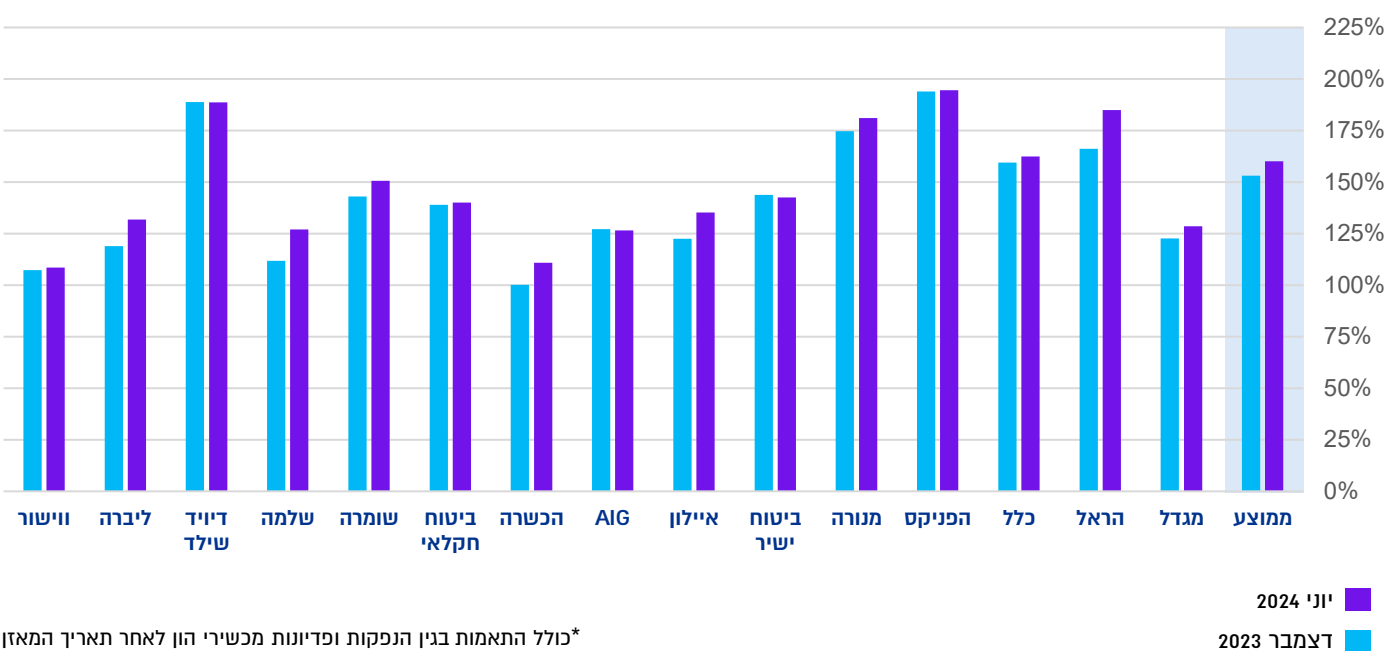
יחס כושר פירעון ללא הוראות מעבר*

103%	125%	179%	116%	143%	133%	99%	120%	126%	135%	169%	165%	126%	167%	98%	134%	יוני 2024
102%	113%	179%	103%	136%	132%	88%	121%	113%	137%	157%	152%	109%	138%	78%	117%	דצמבר 2023

יחס כושר פירעון כולל הוראות המעבר*

109%	132%	189%	127%	151%	140%	111%	126%	135%	142%	181%	195%	162%	185%	129%	160%	יוני 2024
107%	119%	189%	112%	143%	139%	100%	127%	123%	144%	175%	194%	159%	166%	123%	153%	דצמבר 2023

*כולל התאמות בגין הנפקות ופדיונות מכשירי הון לאחר תאריך המאזן

יעדי הדירקטוריון שנקבעו במסגרת עמידה בדרישת ההון

ללא הוראות מעבר יוני 2024

סה"כ עודף (במידה וחיובי)	מנרה	הפניקס	כלל	הראל	מגדל	סה"כ החברות הגדולות מעל 100%	
	169%	165%	126%	167%	98%	*154%	יחס נוכחי ללא הוראות מעבר
	115%	118%	110%	110%	-	113%	יעד הדירקטוריון 2032 ללא הוראות מעבר (לצורך חלוקת דיבידנד)
12,939	2,335	3,878	1,582	5,144	-		עודף הון ביחס ליעד הדירקטוריון (במיליוני ₪) ללא הוראות מעבר

כולל הוראות מעבר יוני 2024

סה"כ עודף (במידה וחיובי)	מנרה	הפניקס	כלל	הראל	מגדל	סה"כ 5 החברות הגדולות	
	181%	195%	162%	185%	129%	164%	יחס נוכחי כולל הוראות מעבר
	130%	135%	135%	135%	140%	135%	יעד הדירקטוריון 2032 כולל הוראות מעבר (לצורך חלוקת דיבידנד)
13,616	2,118	4,586	2,440	4,471	-		עודף הון ביחס ליעד הדירקטוריון (במיליוני ₪) כולל הוראות מעבר

* כולל מגדל הסה"כ יחס נוכחי יעמוד על 136%.

יעדי הדירקטוריון שנקבעו במסגרת עמידה בדרישת ההון (המשך)

ללא הוראות מעבר יוני 2024

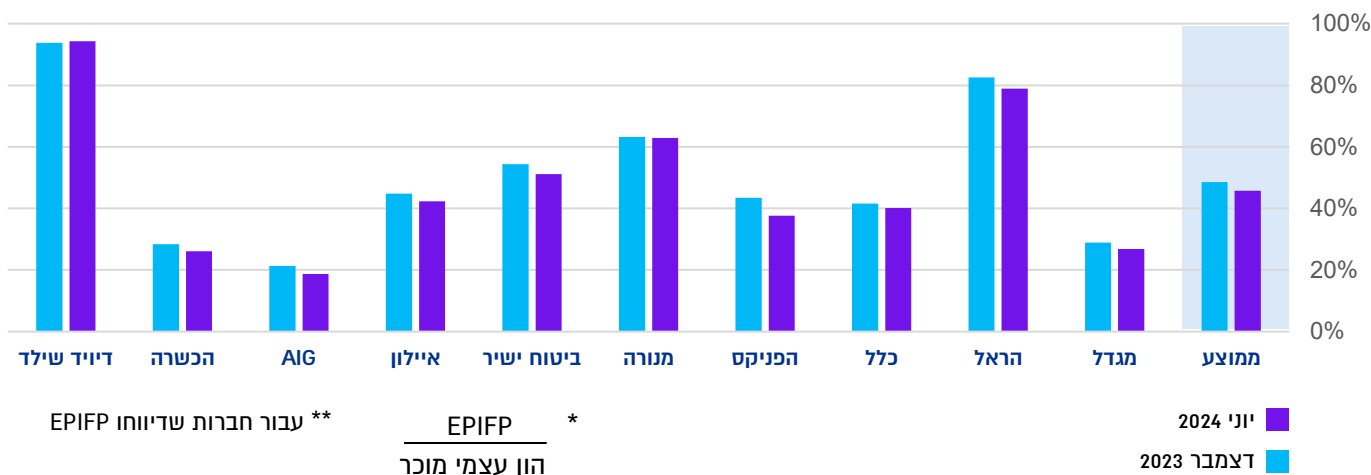
סה"כ עודף (במידה וחיובי)	וישור	ליברה	דייד שילד	שלמה	שומרה	ביטוח חקלאי	הכשרה	AIG	איילון	ביטוח ישיר	סה"כ ללא החברות הגדולות (מעל 100%)	
	103%	125%	179%	116%	143%	133%	99%	120%	126%	135%	*128%	יחס נוכחי ללא הוראות מעבר
	105%	105%	120%	115%	112%	115%	107%	130%	**107%	120%	114%	יעד הדירקטוריון 2032 ללא הוראות מעבר (לצורך חלוקת דיבידנד)
821	-	25	66	7	148	89	-	-	296	190		עודף הון ביחס ליעד הדירקטוריון (במיליוני ₪) ללא הוראות מעבר

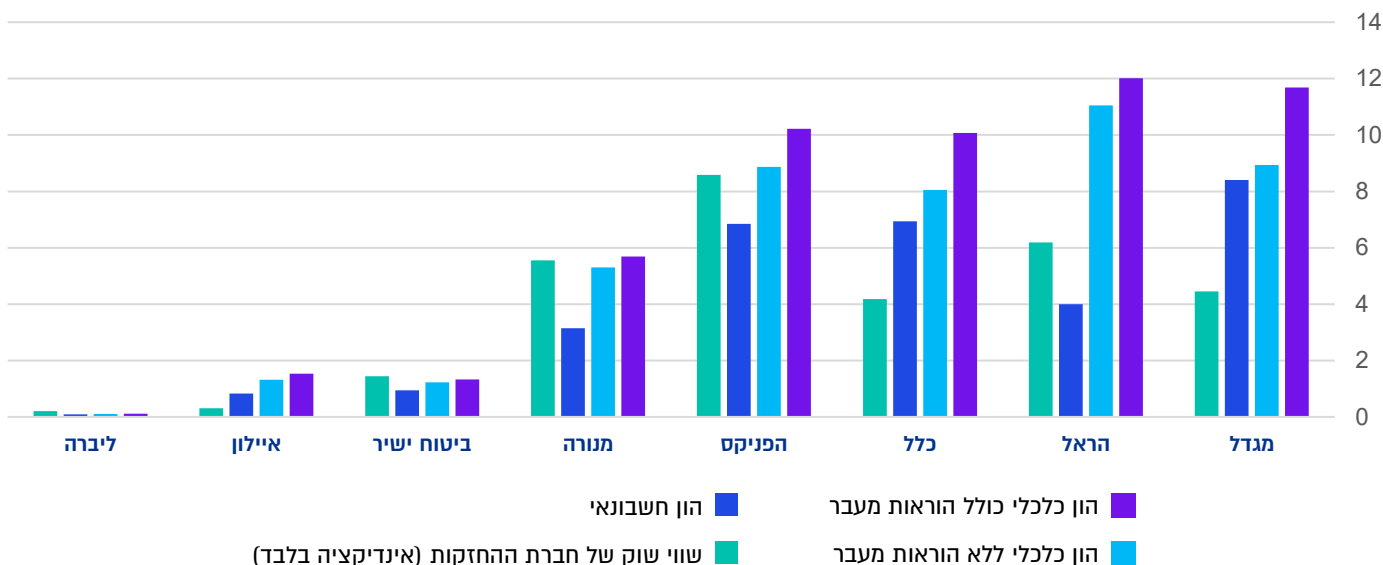
* כולל הכשרה הסה"כ יחס נוכחי יעמוד על 124%.
 ** 110% בתום תקופת הפריסה.

EPIFP נטו מתוך הון עצמי מוכר* (כולל הוראות מעבר)**

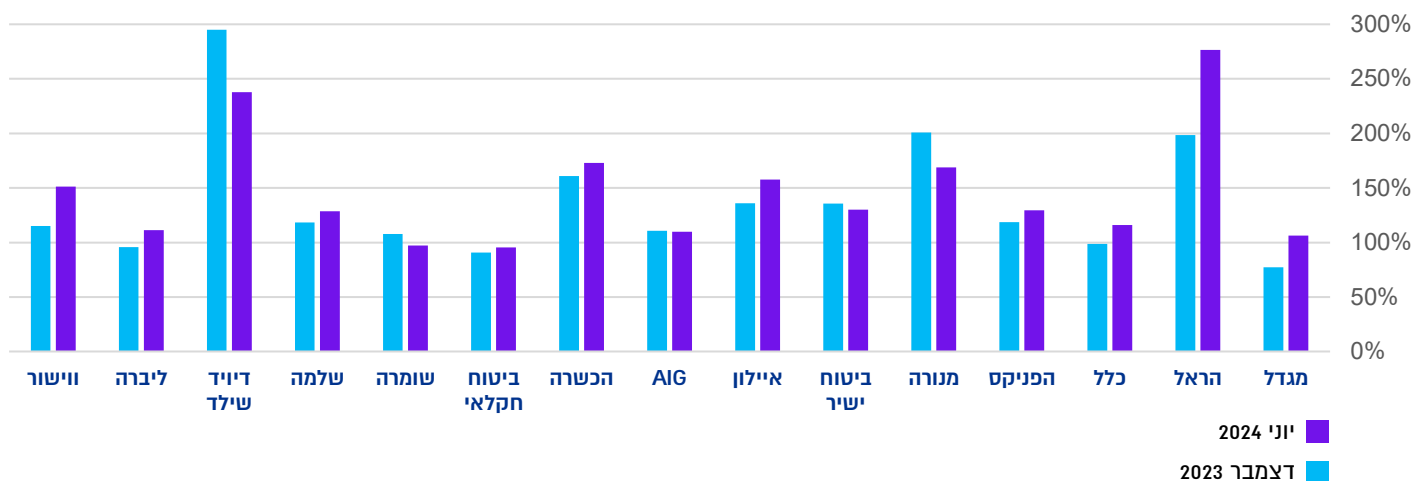
EPIFP – רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (לאחר מס)**

הון חשבונאי לעומת הון כלכלי* (ללא וכולל הוראות מעבר) יוני 2024, במיליארדי ₪

היחס בין ההון הכלכלי* לבין ההון החשבונאי (ללא הוראות מעבר)

* הון ראשוני בלבד ללא הון ראשוני מורכב

יחסי החברות המוטות טווח ארוך בישראל – ללא הוראות מעבר

מנורה	הפניקס	כלל	הראל	מגדל	ממוצע	
82%	71%	64%	102%	65%	76%	מרווח הסיכון ביחס (RM) לדרישת ההון
81%	76%	66%	100%	69%	78%	
9%	5%	5%	10%	5%	7%	מרווח הסיכון ביחס (RM) Best -7 Estimate
9%	5%	6%	11%	6%	8%	
39%	40%	40%	40%	37%	39%	הון רובד 2 מסך דרישת ההון
40%	40%	40%	40%	36%	39%	
6%	4%	4%	5%	3%	5%	יחס ההון הנדרש בגין חשיפת החברה לסיכון תפעולי
6%	5%	4%	5%	3%	4%	

% יוני 2024

% דצמבר 2023

יחסי החברות המוטות אלמנטר בישראל – ללא הוראות מעבר

ממוצע	ביטוח ישיר	איילון	AIG	הנשרה	דיויד שילד	
37%	40%	42%	21%	26%	54%	מרווח הסיכון ביחס (RM) לדרישת ההון
38%	44%	42%	22%	26%	56%	
3%	20%	6%	9%	1%	23%	מרווח הסיכון ביחס (RM) Best - 7 Estimate
4%	24%	6%	9%	1%	23%	
38%	36%	39%	-	40%	-	הון רובד 2 מסך דרישת ההון
39%	38%	39%	-	40%	-	
12%	9%	12%	8%	12%	18%	יחס ההון הנדרש בגין חשיפת החברה לסיכון תפעולי
12%	8%	12%	8%	12%	19%	

% יוני 2024

% דצמבר 2023

יחסי חברות האלמנטר בישראל – ללא הוראות מעבר

ממוצע	ביטוח חקלאי	שומרה	שלמה	ליברה	וישור	
16%	11%	14%	13%	20%	22%	מרווח הסיכון (RM) ביחס לדרישת ההון
16%	13%	13%	13%	19%	24%	
3%	4%	4%	3%	4%	3%	מרווח הסיכון (RM) Best -7 Estimate
3%	4%	3%	3%	3%	3%	
36%	-	-	40%	40%	27%	הון רובד 2 מסך דרישת ההון
37%	-	-	40%	40%	32%	
16%	9%	12%	15%	17%	25%	יחס ההון הנדרש בגין חשיפת החברה לסיכון תפעולי
16%	9%	12%	15%	19%	25%	

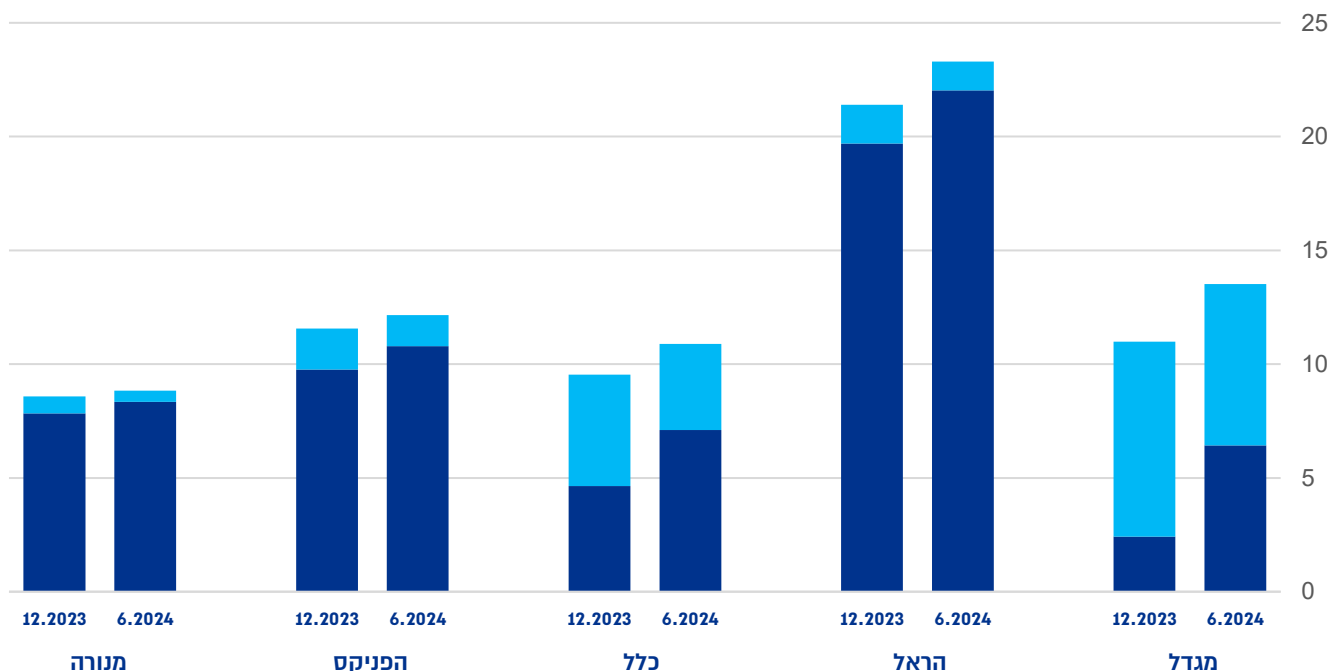
% יוני 2024

% דצמבר 2023

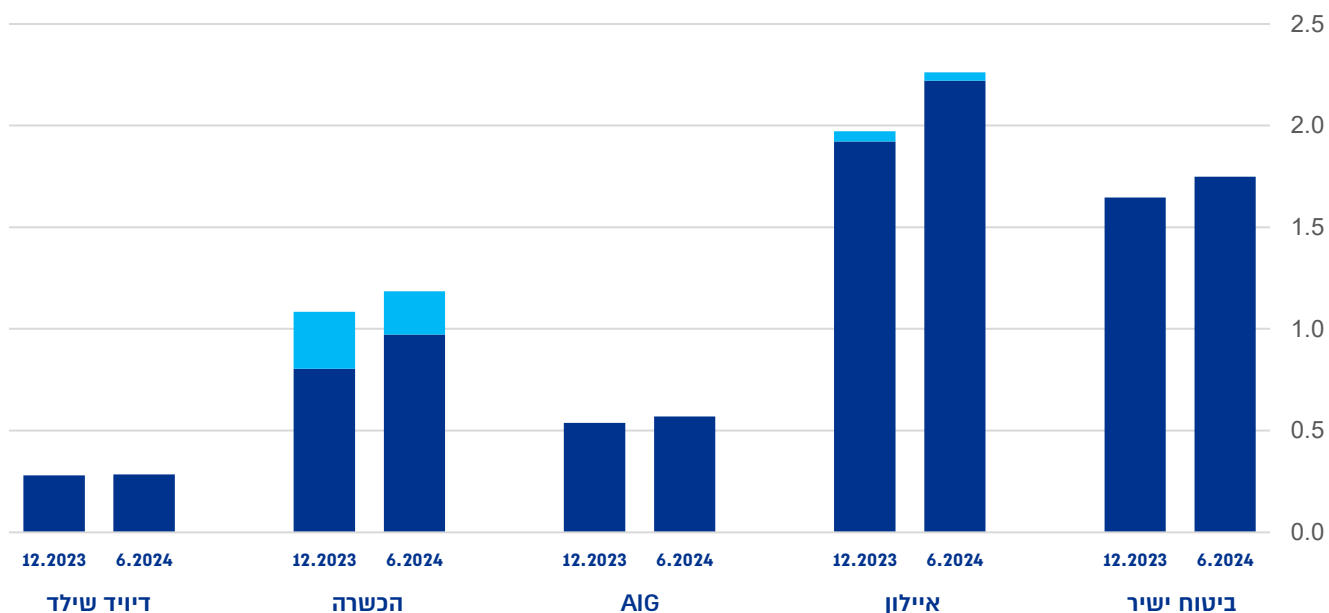
הפרש העתודה הכלכלית מול החשבונאית בשייר*

יוני 2024 לעומת דצמבר 2023

חברות מוטות טווח ארוך (במיליארדי ש"ח)

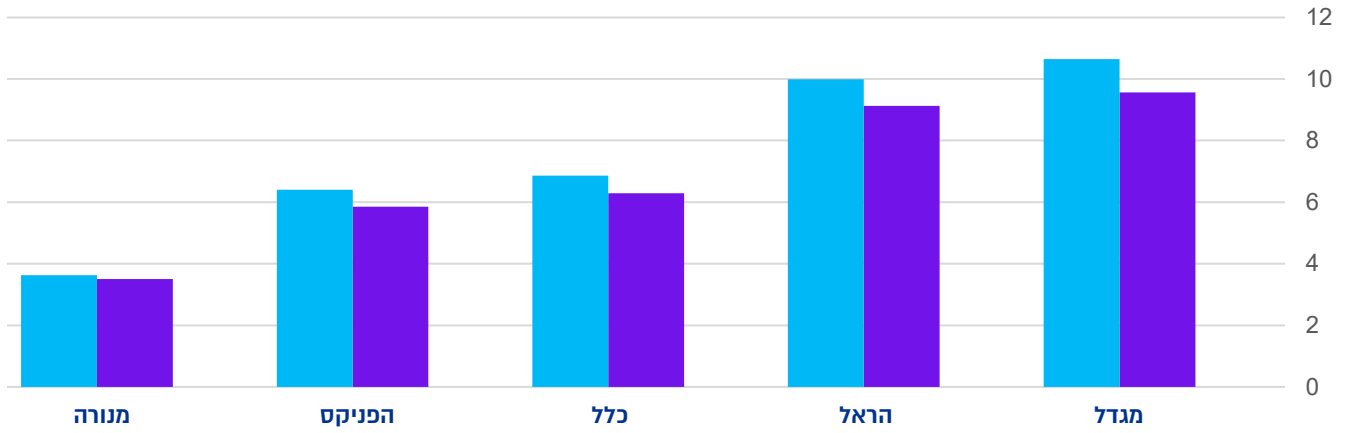
חברות מוטות אלמנטר (במיליארדי ש"ח)

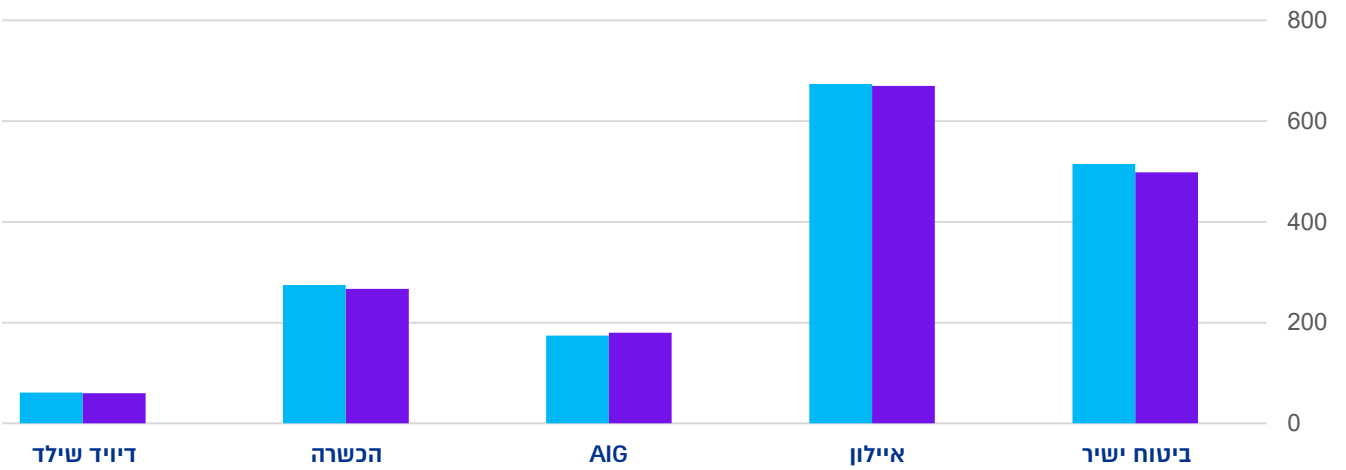
* מחושב כהפרש בין עתודות Best Estimate במאזן הכלכלי לבין עתודות חשבונאיות (בשייר), בתוספת ההפרש באג"ח מיועדות בין המאזן הכלכלי לחשבונאי.

הפרש עתודות
חץ

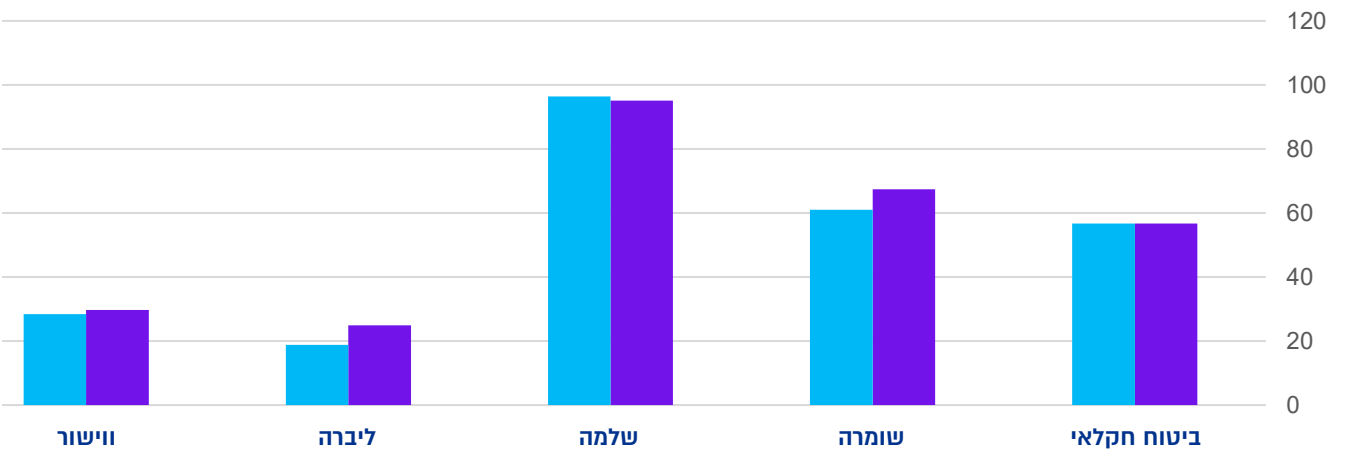
חברות מוטות טווח ארוך (במיליארדי ש"ח)

חברות מוטות אלמנטר (במיליוני ש"ח)

חברות אלמנטר (במיליוני ש"ח)

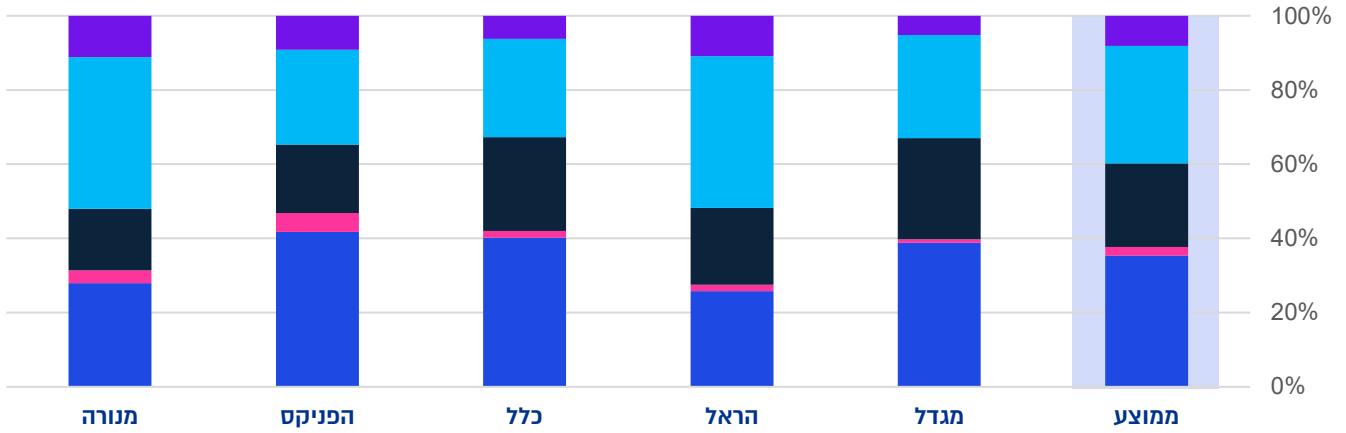

2024 יוני
2023 דצמבר

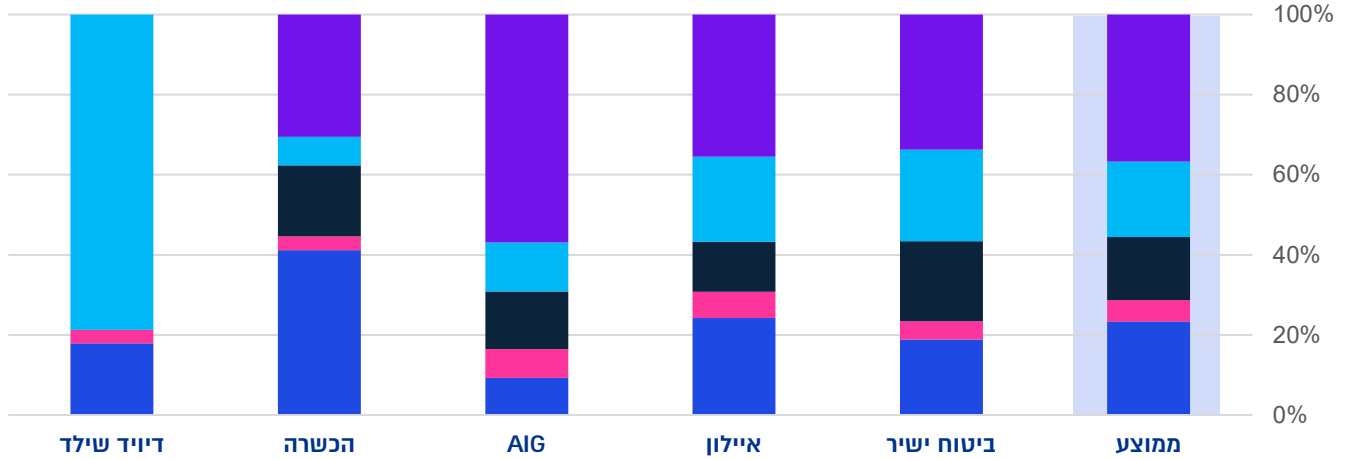
ההון הנדרש לפי מרכיבי סיכון יוני 2024

לפני השפעת הפיזור, לפני סיכון תפעולי ולפני מס

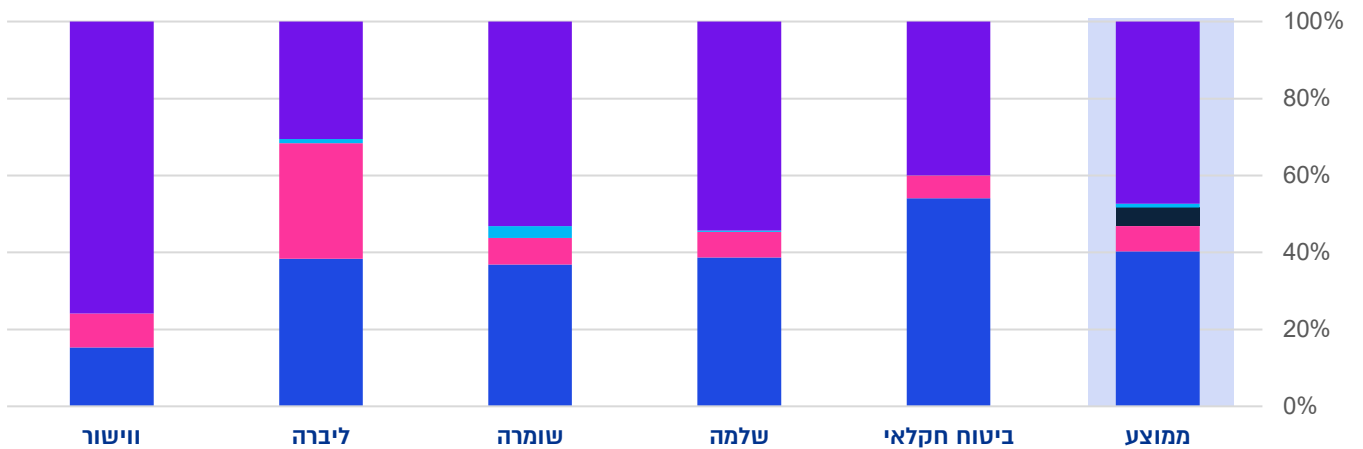
חברות מוטות טווח ארוך

חברות מוטות אלמנטר

חברות אלמנטר

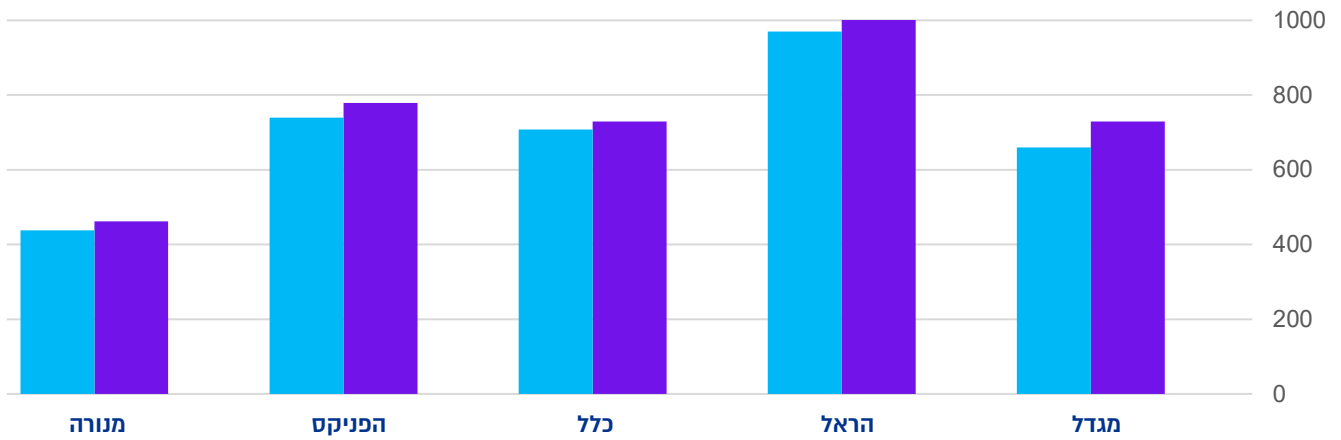

■ הון נדרש בשל רכיב סיכון חיים
■ הון נדרש בשל רכיב סיכון בריאות
■ הון נדרש בשל רכיב סיכון כללי
■ הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
■ הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק

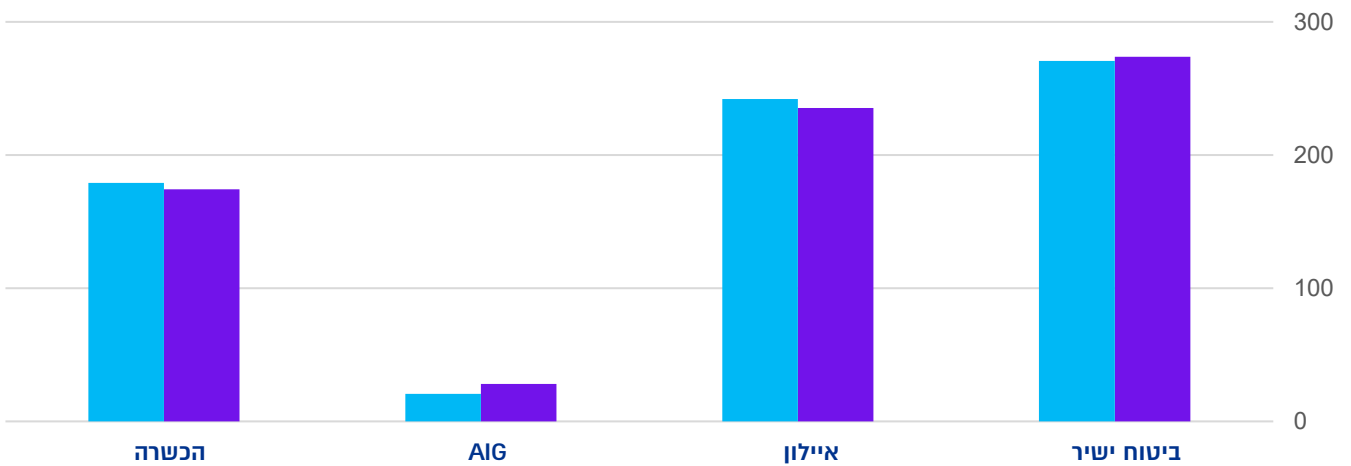

הפרש בגין נכסים בלתי מוחשיים יוני 2024 לעומת דצמבר 2023

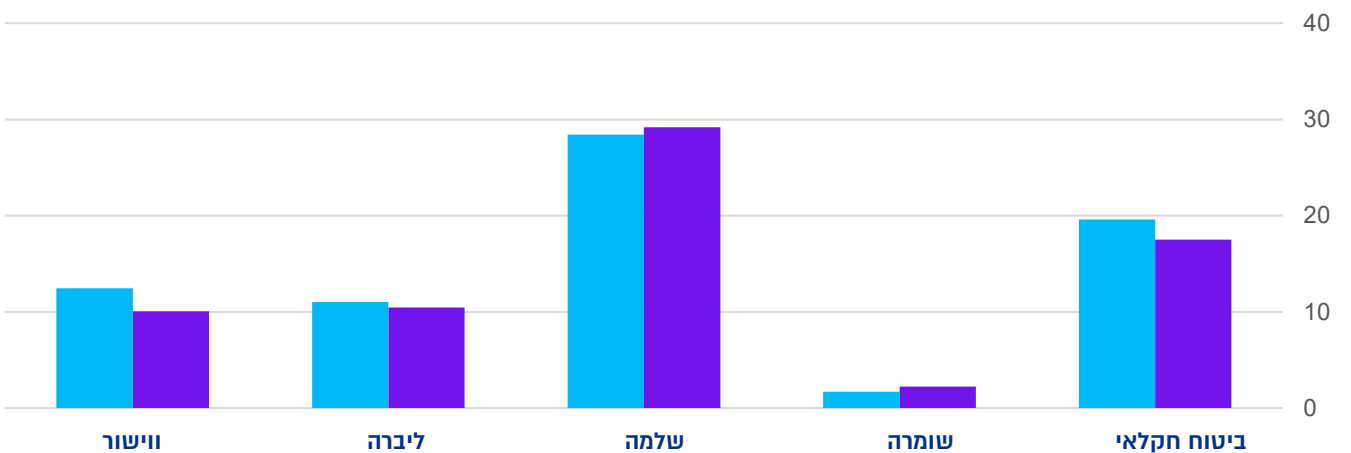
חברות מוטות טווח ארוך (במיליוני ש"ח)

חברות מוטות אלמנטר (במיליוני ש"ח)

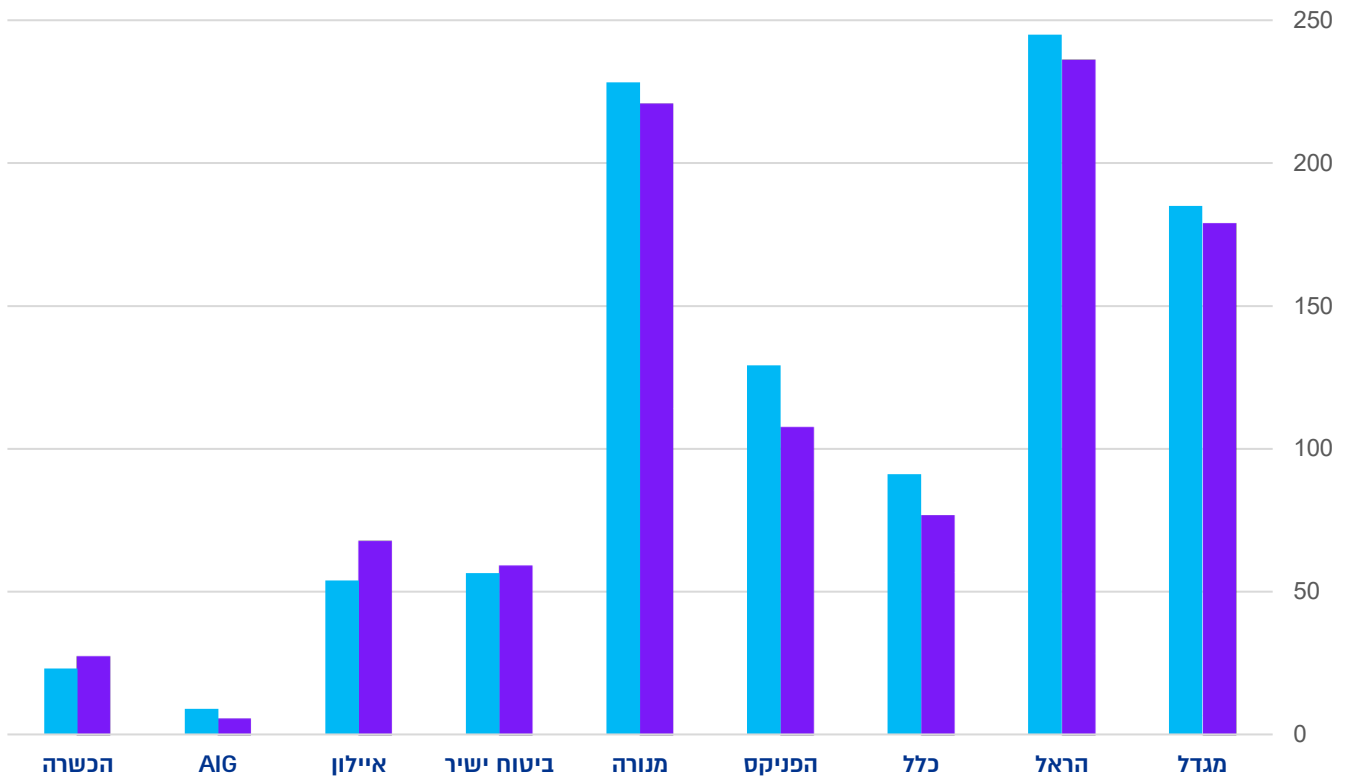

חברות אלמנטר (במיליוני ש"ח)

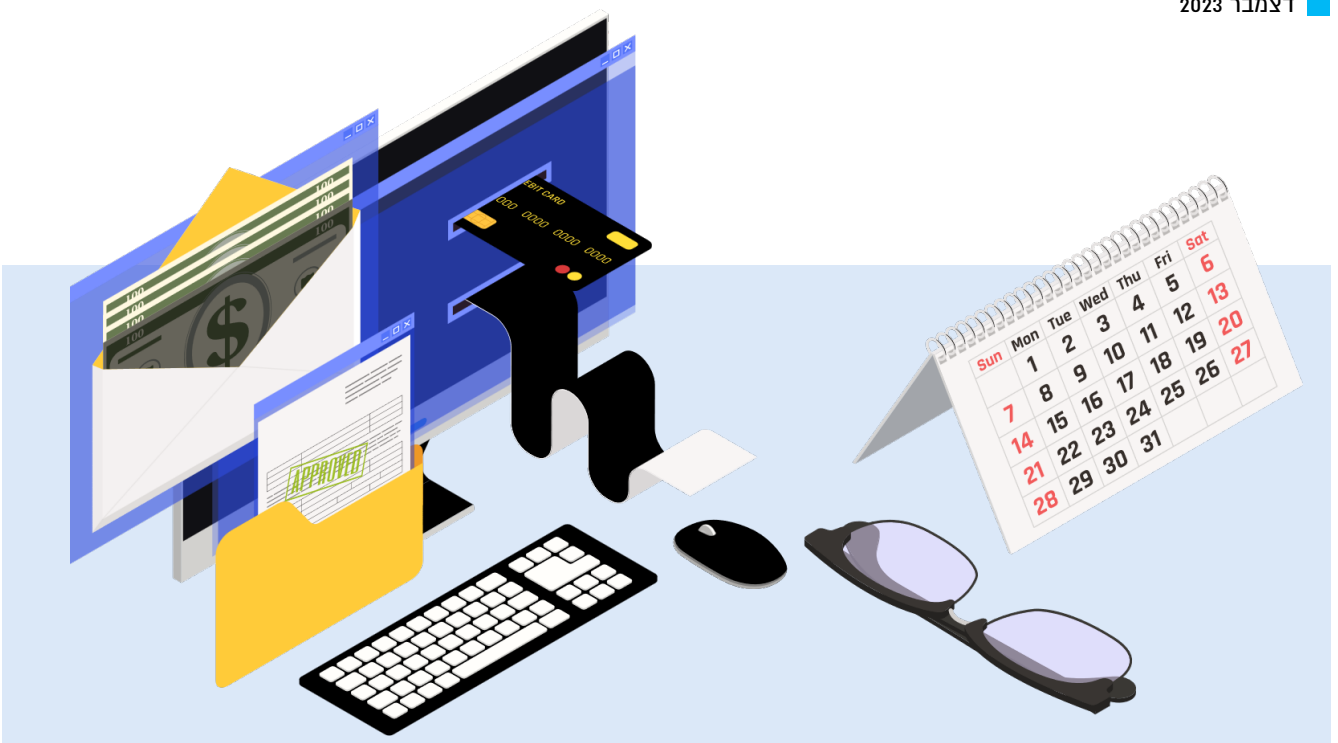
יוני 2024
דצמבר 2023

נכסי אינשורטק* יוני 2024 לעומת דצמבר 2023 (במיליוני ש"ח)

*רק בגין חברות שדיווחו נכס אינשורטק

יוני 2024
דצמבר 2023

נשמח לעמוד לרשותכם

אילנית אדסמן

שותפה

ראש תחום ביטוח ופינטק
iadesman@kpmg.com

יבגני אוסטרובסקי

שותף מחלקה מקצועית
תחום ביטוח, פנסיה וקופות גמל
yostrovsky@kpmg.com

טל זהרני

שותף
תחום ביטוח, פנסיה וקופות גמל
tzaharani@kpmg.com

שירה ליכטנשטט

שותפה

תחום ביטוח, פנסיה וקופות גמל
slichtenstadt@kpmg.com

טלי ביסקר-אבישר

שותפה

תחום ביטוח, פנסיה וקופות גמל
tbisker@kpmg.com

אורי שנער

Principal
ראש תחום אסטרטגיה
oshinar@kpmg.com

הנתונים נלקחו מדוחות יחס כושר הפירעון של החברות ליוני 2024.

המידע המוצג כאן הינו בעל אופי כללי ואינו מיועד לענות על הנסיבות הייחודיות של כל יחיד או ישות. אף על פי שאנו משתדלים לספק מידע מדויק וזמין, אין באפשרותנו להבטיח את דיוקו של המידע ביום בו הוא מתקבל וכן כי המידע ימשיך להיות מדויק גם בעתיד. אין לפעול לפי המידע המוצג ללא ייעוץ מקצועי מתאים לאחר בדיקה מקיפה ויסודית של המצב הספציפי.

© KPMG 2024 סומך חייקין, שותפות רשומה בישראל ופירמה חברה בארגון הגלובלי של KPMG המורכב מפירמות חברות עצמאיות המסונפות ל- KPMG International Limited, חברה אנגלית פרטית מוגבלת באחריות. כל הזכויות שמורות.

KPMG International והישויות המסונפות אליה אינם מספקים שירותים ללקוחות. לאף פירמה חברה אין סמכות לחייב או לקשור את KPMG International, כל ישות הקשורה אליה או פירמה אחרת החברה ברשת, מול צדדים שלישיים, ול- KPMG International או כל ישות קשורה אליה אין סמכות לחייב או לקשור כל פירמה החברה ברשת מול צדדים שלישיים.